

جمهوری اسلامی ایران

وزارت امور اقتصادی و دارایی

**دستورالعمل حمایت و تشویق گزارش دهندگان
فساد در وزارت امور اقتصادی و دارایی**

دفتر بازرسی، مدیریت عملکرد و پاسخگویی به شکایات

بسمه تعالی

مقدمه:

به منظور ترویج فرهنگ مبارزه با فساد اداری و حمایت و تشویق گزارش دهندگان فساد در مجموعه وزارت امور اقتصادی و دارایی و دستگاههای تابعه و وابسته در برابر آسیب های احتمالی، وزارت متبوع دستورالعمل حمایت و تشویق گزارش دهندگان فساد در وزارت امور اقتصادی و دارایی و دستگاههای تابعه و وابسته را به شرح زیر تدوین نمود؛

ماده (۱) - تعاریف:

الف - فساد: به استناد ماده (۱) قانون ارتقاء سلامت نظام اداری و مقابله با فساد (مصوب ۱۳۹۰/۰۲/۲۹) و مستفاد از ماده (۲) قانون مجازات اسلامی (مصوب ۱۳۹۲/۰۲/۰۱) ؛ فساد در این دستورالعمل عبارت است از هر رفتاری اعم از فعل یا ترک فعلی که توسط هر شخص حقیقی یا حقوقی به صورت فردی، جمعی یا سازمانی که عمداً و با هدف کسب هرگونه منفعت یا امتیاز مستقیم یا غیرمستقیم برای خود یا دیگری، با نقض قوانین و مقررات انجام پذیرد یا ضرر و زیانی را به اموال، منافع، منابع یا سلامت و امنیت عمومی و یا جمعی از مردم وارد نماید نظیر رشاء، ارتشاء، اختلاس، تبانی، سوءاستفاده از مقام یا موقعیت اداری، سیاسی، امکانات یا اطلاعات، دریافت و پرداختهای غیرقانونی از منابع عمومی و انحراف از این منابع به سمت تخصیصهای غیرقانونی، جعل، تخریب یا اختفای اسناد و سوابق اداری و مالی.

ب- سامانه: سامانه گزارشهای مردمی مبارزه با فساد وزارت امور اقتصادی و دارایی به نشانی www.mefa.gov.ir

ج- دفتر بازرسی: دفتر بازرسی، مدیریت عملکرد و پاسخگویی به شکایات وزارت امور اقتصادی و دارایی و عناوین مشابه در سایر سازمان ها و واحد های تابعه و وابسته وزارت متبوع.

د- گزارش دهنده: اشخاص حقیقی و حقوقی و سازمانهای مردم نهاد (سمن ها) که به طور داوطلبانه به ارائه گزارش از مفاسد موضوع بند (الف) این ماده از طریق سامانه موضوع بند (ب) این ماده اقدام نمایند.

ه- گزارش موثق: گزارشی است که پس از رسیدگی توسط دفتر بازرسی، مدیریت عملکرد و پاسخگویی به شکایات وزارت امور اقتصادی و دارایی از بین گزارشهای واصله، مستند تشخیص داده می شود.

و- مرجع رسیدگی: با توجه به ماهیت موضوع بند (الف) این ماده و همچنین اشخاص حقیقی و حقوقی ذی‌مدخل در موضوع و مستندات پرونده، حسب مورد مرجع رسیدگی یکی از مراجع قضائی یا شبه قضائی، مجتمعاً یا منفرداً می‌باشد.

ز- کمیته: کمیته موضوع ماده (۶) این دستورالعمل که اعضاء آن با حکم وزیر منصوب می‌شوند و در حیطة وظایف و اختیارات احصا شده در این دستورالعمل فعالیت خواهد نمود. ضوابط مورد عمل جهت اقدامات کمیته پس از پیشنهاد کمیته و تصویب وزیر، ملاک عمل خواهد بود.

ماده (۲) - دستگاههای مشمول:

ستاد وزارت امور اقتصادی و دارایی و دستگاه های تابعه و وابسته شامل سازمان امور مالیاتی کشور، گمرک جمهوری اسلامی ایران، سازمان خصوصی سازی، سازمان سرمایه گذاری و کمک های اقتصادی و فنی ایران، بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران، سازمان بورس و اوراق بهادار، سازمان حسابرسی، سازمان جمع آوری و فروش اموال تملیکی، بانک های ملی ایران، کشاورزی، مسکن، توسعه صادرات ایران، سپه، صنعت و معدن ، پست بانک ، قرض الحسنه مهر ایران و بانک های واگذار شده در راستای سیاست های کلی اصل ۴۴ (تجارت ، ملت و صادرات) ، دبیرخانه شورای عالی و مناطق آزاد، پژوهشکده امور اقتصادی، شرکتهای سهامی بیمه ایران، سرمایه گذاری های خارجی ایران، چاپخانه دولتی ایران و شرکت های وابسته و تابعه دستگاه های مذکور و واحد های تابعه استانی.

ماده (۳) - اقدامات حمایتی:

به استناد ماده (۱۷) قانون ارتقاء سلامت نظام اداری و مقابله با فساد (مصوب ۱۳۹۰/۰۲/۲۹) اقدامات حمایتی از گزارش دهندگان عبارت اند از ؛

الف - عدم افشای اطلاعات مربوط به هویت و مشخصات خانوادگی و محل سکونت یا فعالیت گزارش دهندگان، مگر در مواردی که مرجع رسیدگی کننده به لحاظ ضرورت شرعی یا محاکمه عادلانه و تأمین حق دفاع متهم افشای هویت آنان را لازم بداند.

ب - فراهم آوردن موجبات انتقال برای گزارش دهندگان شاغل در دستگاه های مشمول ماده دو این دستورالعمل با درخواست آنان به محل مناسب دیگر به گونه ای که موجب تقلیل حقوق، مزایا، گروه شغلی و حقوق مکتسبه مستخدم نشود.

ج - جبران صدمات و خسارات جسمی یا مالی در مواردی که امکان فوری آن از ناحیه واردکننده صدمه یا خسارت ممکن نباشد.

تبصره ۵ - افشاءکنندگان در صورتی مشمول حمایت‌های موضوع این دستورالعمل می‌شوند که اطلاعات آنها صحیح و اقدامات آنان مورد تأیید کمیته موضوع ماده (۶) باشد.

ماده (۴) - اقدامات تشویقی :

الف - پرداخت وجه نقدی متناسب با نوع، میزان و اثرات فساد به پیشنهاد کمیته و تأیید وزیر از منافع مکتسبه ناشی از کشف فساد گزارش شده (یا متناسب با ارزش عمل در موارد منتج به پیشگیری) به افشاءکنندگانی که اطلاعات خود را برای پیشگیری، کشف یا اثبات جرم و همچنین شناسایی مرتکب در اختیار وزارت متبوع قرار می‌دهند.

ب- اعطای تقدیرنامه توسط وزیر.

ج - چنانچه فرد مطلع (گزارش دهنده) از کارمندان دستگاهها و مؤسسات موضوع ماده (۲) این دستورالعمل باشد به پیشنهاد کمیته و تأیید وزیر ، حسب مورد مشمول یک یا هر دو مورد از موارد تشویقی ذیل می‌شود؛

۱- اعطای یک گروه تشویقی.

۲- پرداخت وجه نقدی (متناسب با منافع مکتسبه ناشی از کشف فساد گزارش شده).

ماده (۵) - به استناد بند (د) ماده (۱۷) قانون ارتقاء سلامت نظام اداری و مقابله با فساد (مصوب ۱۳۹۰/۰۲/۲۹) هرگونه رفتار تبعیض آمیز از جمله اخراج، بازخرید کردن، بازنشسته نمودن پیش از موعد، تغییر وضعیت، جابجایی، ارزشیابی غیرمنصفانه، لغو قرارداد، قطع یا کاهش حقوق و مزایای گزارش دهنده و منبعی که اطلاعات صحیحی را به مقامات ذیصلاح قانونی منعکس می‌کنند و یا ایجاد هرگونه موانع در استیفای حقوق اجتماعی و شهروندی ایشان ممنوع است.

تبصره ۵ - تشخیص تخلف مسئولین ذیربط در این خصوص بر عهده کمیته موضوع ماده (۶) بوده و نحوه برخورد در چارچوب قوانین موضوعه خواهد بود.

ماده (۶) - کمیته مرکب از سه نفر عضو اصلی و یک نفر علی البدل که در غیاب یکی از اعضای اصلی در جلسه حاضر خواهد شد، به انتخاب وزیر امور اقتصادی و دارایی بوده و تصمیم اکثریت، مناط اعتبار می باشد. دامنه اختیارات و وظایف کمیته در حیطه موارد احصائی این دستورالعمل خواهد بود.

ماده (۷) - مبنای تشخیص تخلف یا جرم حسب مورد، آرای قطعی صادر شده از سوی مراجع قضائی یا شبه قضائی (موضوع ماده یک این دستورالعمل) می باشد.

تبصره - در صورتی که مرجع صدور رأی تقویم ریالی منافع مادی حاصله از رسیدگی های صورت گرفته را در انتهای رأی تصریح نکند، این امر برعهده کمیته خواهد بود.

ماده (۸) - هرگونه اظهار خلاف واقع و نیز ارائه اسناد و مدارک غیرواقعی که موجب تضییع حقوق قانونی دولت یا شخص ثالث گردد به استناد ماده (۲۴) قانون ارتقاء سلامت نظام اداری و مقابله با فساد (مصوب ۱۳۹۰/۰۲/۲۹) و سایر قوانین موضوعه، جرم محسوب و قابل پیگرد است.

این دستورالعمل در ۸ ماده در تاریخ ۱۳۹۸/۱۰/۲۸ به تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی رسیده است.